

Helsingborg allt oftare i blåsväder

Den globala uppvärmningen leder till att extremväder som stormar, skyfall och värmeböljor blir allt vanligare. När man bygger och förvaltar en stad är klimatförändringarna något vi måste förhålla oss till och anpassa oss efter. Klimatanpassning handlar om att rusta oss för de utmaningar som vi står inför. Viktigast är att minska utsläppen och bromsa klimatförändringarna, men vi måste också vara förberedda när stormar som Sven, Hans och kanske en hänsynslös Ingegerd framfusigt knackar på dörren.

Vår klimatstrateg Stina Sandgren bär klimatfrågan i hjärtat — emellanåt som en klump i magen — och med en iver för att Helsingborgs stad ska agera rätt, smart och nu.

” Näst viktigast är att klimat-
anpassa. Först och främst måste
vi minska våra utsläpp.

/ Stina

Vatten i staden

En vanlig vecka för Stina är varierad. Klimatet är ett prioriterat område i stadsbyggnadsförvaltningens verksamhetsplan och Stina jobbar med flera av våra enheter i huset. Hon driver utredningar, tar fram underlag och budgetar, träffar konsulter, är ute i fält och omvärldsbevakar. I botten är hon naturgeograf med en master i vattenvård.

– I mitt jobb är det framförallt vatten i staden, snarare än i landskap, som jag jobbar med. Hur vatten får röra sig över hårda ytor och vart det bäst tar vägen, berättar Stina.

– Ett exempel är vår strukturplan för skyfall som visar hur vi vill leda vatten i staden och var vi har översvämningsytor. Den kan användas av projekt-enheten när de ska göra något, till exempel för att styra höjdskillnader. Vid ombyggnaden av Johan Banérs gata satt jag med projektledaren och tittade på hur vi kunde styra vattnet nerför gatan och in i ett skogsområde, istället för att det skulle rinna in bland bostäder. Varje centimeter i en höjdsättning gör skillnad.

Klimatanpassning – ett nödvändigt ont

Den globala medeltemperaturen ökar snabbare nu än vad den gjort under de senaste tvåtusen åren, till följd av människans utsläpp av växthusgaser, och det är svårt att helt sia om framtiden. Stina tycker det är intressant att grota ner sig i klimatförändringar, men känner också en viss ångest.

– Det här arbetet är ett nödvändigt ont. Det viktigaste är inte att jobba med klimatanpassningar, utan att minska våra utsläpp. Hade vi inte haft någon klimatförändring hade vi inte behövt klimatanpassa. Vi gör vad vi måste, men än viktigare är att förekomma problemet.

– Det är viktigt att vi lägger resurser på rätt sak, även om det kan vara svårt ibland att veta vad det är. Det finns många riktlinjer för hur man bygger en väg, men inte lika många när det kommer till klimatanpassningar. Kommunerna står ganska ensamma – det finns till viss del nationella riktlinjer, men ofta är det upp till varje kommun att avgöra vilka klimatscenarier man ska använda, vad som är bästa praxis. Särskilt om det kommer upp en ny fråga att hantera.

För att få och ge stöd i frågan nätverkar vi med andra kommuner, som Malmö stad, Göteborgs stad, Halmstad kommun och Lomma kommun.

Därför får vi både blötare och torrare väder

Den snabba klimatförändringen beror huvudsakligen på människans utsläpp av koldioxid och andra växthusgaser. Utsläppen gör att allt mer av energin som strålar in från solen blir kvar på jorden. Det innebär ett varmare klimat som leder till mer avdunstning av vatten, vilket i sin tur ger både torka och skyfall.

Uppvärmningen påverkar också vindarna och gör att kraftiga stormar blir vanligare. Jetströmmar, som är kraftiga vindar på hög höjd, saktar in och rör sig annorlunda. Det leder till att vi får fler långa perioder av "fastlåsta" väder, som sol och värme i flera veckor, vilket kan ge torka, vattenbrist, brandrisk och missväxt. Allt vatten som avdunstar vid torka kan hamna någon annanstans i extrema skyfall med översvämningar som följd.

Källor: Naturskyddsföreningen och SMHI.

Steget före

Ett pågående projekt är att anlägga översvämningsskydd för det gamla fiskeläget Råå. Genom samhället ringlar Råån och vid stormar och skyfall kan vattnet pressas långt upp över kajkanterna.

– Genom att anlägga en mur eller en skyddsvall längs med riskområdena kan vi säkra upp mot tillfälligt högvatten. En mur kan låta drastiskt, men vi är måna om att den ska passa in i miljön.

– Ett annat exempel där vi byggt en mur är vid Regnbågsdammen i Jordbodalen. En mur i södra delen av dammen blev en enkel lösning för att öka kapaciteten att ta emot mer regnvatten vid skyfall.

– Vi försöker att vara innovativa. I Stadsplan södra staden, i västhamnen, planerar vi för ett ytligt dagvattensystem. Istället för att koppla på det befintliga dagvattennätverket vill vi jobba med höjdsättningar och leda vattnet ytledes till havet. Genom att inte belasta det befintliga systemet undviker vi att öka risken för översvämning.

Många bäckar små

Vad kan var och en av oss göra när det gäller klimatanpassning? Vi kan alltid prata med Stina! Stina har verktyg och program som ser var och hur vatten rinner, vilka volymer och olika scenarier.

– Varje träd gör skillnad, varje ohärdgjord yta gör skillnad. Välj ett genomsläppligt material istället för ett ogenomsläppligt. Varje gräsmatta gör skillnad liksom varje centimeter i en höjdsättning.

– Jag hoppas att Helsingborg fortsätter med sin framåtanda, fortsätter att satsa på den här frågan. Fortsätter att jobba med att minska våra utsläpp. Och att vi alla tänker till på hur vi dels kan minska eller undvika utsläpp och dels få in klimatanpassningar där det behövs.

Vad i hela världen gör vi?

Klimatet är en hjärtefråga för oss på stadsbyggnadsförvaltningen. Det var ett prioriterat område i vår verksamhetsplan 2022 och fortsätter att vara det 2023. Vad innebär det i praktiken? Vad i hela världen gör vi? Just det vill vi bli bättre på att berätta om, och den här artikeln är en del av vår berättelse.